

**OLED
SA
NÄINUD
VALGET
HÄRGA?**

Veerandsada lõputa lugu ja ahel(muinas)juttu

Oled sa näinud valget härğa?

OLED SA NÄINUD VALGET HÄRGA?

Veerandsada lõputa lugu ja ahel(muinas)juttu

Kokku ja ümber pannud Risto Järv
Juttudest pilte noppinud Siret Roots

EKM Teaduskirjastus
Tartu 2024

Väljaande alustekstid pärinevad
Eesti Kirjandusmuuseumi
Eesti Rahvaluule Arhiivist

Toetanud Eesti Kultuurkapital

Toimetanud Mairi Kaasik

Autoriõigus:

Eesti Kirjandusmuuseum, 2024

Risto Järv, 2024

Siret Roots, 2024

ISBN 978-9916-742-40-2

Trükk: Greif

Oled sa näinud valget härga?

Oled sa näinud valget härga?

Olen.

Sa oled näinud valget härga, ma olen näinud valget härga.
Oled sa näinud musta härga?

Olen.

Sa oled näinud musta härga, ma olen näinud musta härga.
Oled sa näinud punast härga?

Olen.

Sa oled näinud punast härga, ma olen näinud punast härga.
Oled sa näinud kirjut härga?

Olen.

Sa oled näinud kirjut härga, ma olen näinud kirjut härga.
Oled sa näinud valget härga?

...

Ennemuiste oli üks mees

Vaat, ennemuiste oli üks mees —

see on selle jutu sees.

Sel mehel oli üks härg —

see on selle jutu järg.

Sel härjal oli üks silm —

see on terve maailm...

See on pikk jutt.

Kui teid huvitab,

ma võin jutustada:

Vaat, ennemuiste oli üks mees...

Mees läks metsa, ehitas maja

(vanaema jutuke)

Mees läks metsa, ehitas maja.

Pani majale katuse peale.

Tõrvas katuse ära.

Lind lendas katusele.

Saba jäi kinni.

Tõmbas saba lahti,

nokk jäi kinni.

Tõmbas noka lahti,

saba jäi kinni.

Jne.

Metsas olid kolm munka

Metsas olid kolm munka,

kolm õige vana munka,

kõigil olid mustad kuued seljas!

Tead ju küll –

seal metsas olid need kolm munka,

neil kolmel olid mustad kuued seljas.

Seal metsas...

Jne.

Vares sillal

Kord läks papp üle silla ja näeb, et vares istub sillal.

„Mis ta siin teeb?“ mõtleb papp ja viskab varese vette.

Läheb üle teise silla ja näeb, kuid vares vees sipleb.

„Vaene lind,“ mõtleb papp ja aitab ta veest välja.

Läheb üle järgmise silla ja näeb, et vares istub sillal.

„Mis see vares siin teeb?“ mõtleb papp ja viskab linnu vette.

Jne.

Üks noorpaar läks Piritale

Üks noorpaar läks Piritale ja

leidis ühe kirja.

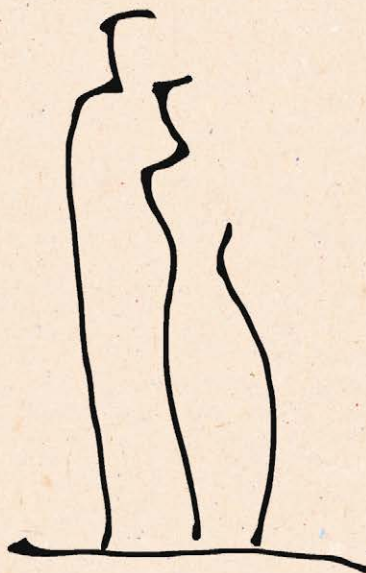
Seal kirja sees oli:

Üks noorpaar läks Piritale ja

leidis ühe kirja.

Seal kirja sees oli:

Jne.

Too vett!

Mine too vett!

Millega?

Potiga.

Potil on auk põhjas.

Paranda ära!

Millega?

Õlekõrrega.

Õlekõrs on pikk.

Lõika lühemaks!

Millega?

Kääridega.

Käärid on nürid.

Tee teravaks!

Millega?

Luisuga.

Luisk on kuiv.

Mine too vett!

Millega?

Ja ikka edasi.

(kuuldud Kaareperes)

Herned ei lähe kotti

Tüdruk läks aeda ja hakkas herneid korjama. Korjas herned ära ja ütles hernes-tele, et: „Minge kotti!”

Aga herned ei läinud kotti.

Tüdruk hõikas hiirt: „Hiir, tule söö her-
ned ära, sest herned ei lähe kotti!”

Hiir tuli, aga herneid ära ei söönud.

Tüdruk hõikas kassi: „Kass, tule söö hiir
ära, sest hiir ei söö herneid ära ja herned
ei lähe kotti!”

Aga kass ei puutunud hiirt.

Tüdruk hõikas koera: „Koer, tule püüa
kassi, sest kass ei püüa hiirt, hiir ei söö
herneid ära ja herned ei lähe kotti!”

Aga koer kassi ei puutunud.

Siis hõikas tüdruk vitsa: „Vitsad, tulge
pekske koera, sest koer ei püüa kassi,
kass ei söö hiirt, hiir ei söö herneid ja her-
ned ei lähe kotti!”

Aga vits ei peksnud koera.

Tüdruk hõikas kitse: „Kits, kits, tule ruttu! Tule söö vitsad ära, sest vitsad ei peksa koera, koer ei puutu kassi, kass ei söö hiirt, hiir ei söö herneid ja herved ei lähe kotti!”

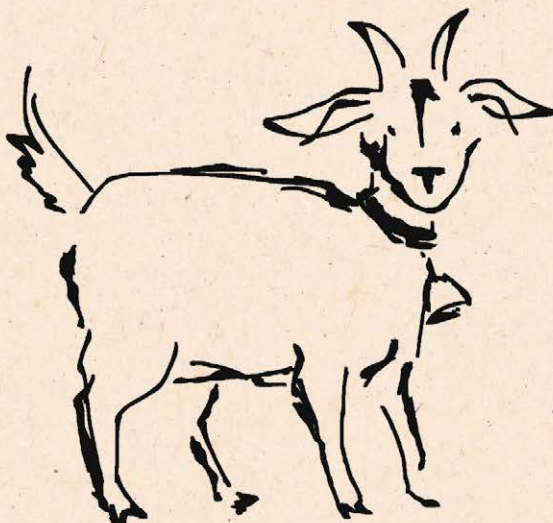
Kits tuli, aga vitsa ära ei söönud.

Siis tüdruk hõikas hunti: „Hunt, hunt, tule söö kits ära, sest kits ei söö vitsa, sest vits ei peksa koera, koer ei aja kassi taga, kass ei söö hiirt, hiir ei söö herneid ja herved ei lähe kotti!”

Aga hunt ei puutunud kitse.

Siis tüdruk hõikas karu: „Karu, tule ruttu! Tule söö hunt ära, sest hunt ei söö kitse ära, kits ei söö vitsa, vits ei peksa koera, koer ei aja kassi taga, kass ei söö hiirt ära, hiir ei söö herneid ja herved ei lähe kotti!”

Siis tuli karu, murdis hundi maha. Aga hunt sõi kitse ära, kits sõi vitsa ära, vits peksis koera, koer ajas kassi taga, kass sõi hiire ära, hiir sõi herved ära, herved läksid kotti ja tüdruk läks koju.

Muinasjutt hiirest

Elas kord uhke hiir. Tal oli ilus tütar. Vana hiir tahtis ka omale tublit väimeest, kõige kangemat ilmas. Seepärast läheb ta päikese juurde ja ütleb: „Sa oled ilmas kõige vägevam: põletad, keda vihkad, soendad, keda armastad. Võta mu tütar enesele naiseks!“

Päikene vastab: „On veel minust kange-
maid! Tuleb pilv, katab mind ja ma ei või kedagi soendada.“

Hiir näeb pilve, küsib: „Kas oled tugevaim ilmas? Võta mu tütar enesele!“

Pilv vastu: „Ei ole mina midagi kõva tuule käes! See puhub mind laiali, et mind ei olegi.“

Läheb hiir tuule jutule: „Sina, pilvepuhuja, oled vägevaim ilmas! Võta mu tütar enesele kaasaks!“

Tuul kiidab oma vägevust, kuid lausub, et tema ei saa läbi puhuda tugevast müürist.

Läheb hiir müüri juurde: „Sina, kivirahn, kas oled võimsaim ilmas? Võta mu tütar endale naiseks!“

Müür vastab: „Olen küll suur ja tugev, aga väiksed loomad on minust tugevamad. Rotid ja hiired närivad minust augud läbi ja ma ei või midagi teha.“

Nii sai hiire tütar omale kõige vägevama mehe ilmas – hiire.

